

कार्यावली

गुरुवार, दिनांक ३ मार्च, २०२२ रोजी सकाळी ११-०० वाजता मुंबई येथील
विधान भवन येथे सुरु होणाऱ्या महाराष्ट्र विधानसभेच्या सन २०२२ च्या
प्रथम (अर्थसंकल्पीय) अधिवेशनाची कार्यावली.

- एक** : राज्यपालांच्या अभिभाषणाची प्रत सभागृहासमोर ठेवणे.
- दोन** : राज्यपालांच्या अभिभाषणाबद्दल आभार प्रदर्शनाचा प्रस्ताव.
- तीन** : अध्यक्षांनी, सभाध्यक्ष तालिकेवर सदस्य नामनिर्देशित करणे.
- चार** : प्रश्नोत्तरे.
- पाच** : अध्यादेश सभागृहासमोर ठेवणे.
- सहा** : राज्यपालांच्या अभिभाषणावर चर्चा.
- सात** : सन २०२२-२०२३ चा अर्थसंकल्प सादर करणे.
- आठ** : सन २०२२-२०२३ च्या अर्थसंकल्पावर सर्वसाधारण चर्चा.
- नऊ** : सन २०२२-२०२३ च्या अर्थसंकल्पीय मागण्यांवर चर्चा व मतदान.
- दहा** : सन २०२१-२०२२ च्या पुरवणी मागण्या सादर करणे.
- अकरा** : सन २०२१-२०२२ च्या पुरवणी मागण्यांवर चर्चा व मतदान.
- बारा** : अनुसूचित जाती कल्याण समितीचा अहवाल सादर करणे.
- तेरा** : पंचायती राज समितीचे अहवाल सादर करणे.
- चौदा** : रोजगार हमी योजना समितीचा अहवाल सादर करणे.
- पंधरा** : अनुसूचित जमाती कल्याण समितीचा अहवाल सादर करणे.
- सोळा** : विधानसभा आश्वासन समितीचा अहवाल सादर करणे.
- सतरा** : शासकीय विधेयके.

खालील विधेयक संयुक्त समितीकडे विचारार्थ प्रलंबित आहे :—

सन २०२० चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ५२ - महाराष्ट्र अनन्य विशेष न्यायात्मक (शक्ती कायद्याखालील महिलांच्या व बालकांच्या विरुद्धच्या विवक्षित अपराधांसाठी) विधेयक, २०२०

अठरा : शोक प्रस्ताव.

एकोणीस : इतर शासकीय कामकाज ज्याची सूचना नंतर देण्यात येईल.

वीस : अशासकीय विधेयके :—

विचारार्थ-

- (१) सन २०१९ चे वि.स.वि. क्रमांक ५० - भारतीय दंड संहिता व फौजदारी प्रक्रिया संहिता (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०१९ - श्री. प्रताप सरनाईक, वि.स.स. यांचे
- (२) सन २०१९ चे वि.स.वि. क्रमांक ५१ - महाराष्ट्र धर्मातर बंदी विधेयक, २०१९ - श्री. अतुल भातखळकर, वि.स.स. यांचे.
- (३) सन २०२० चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ९ - महाराष्ट्र दारुबंदी (सुधारणा) विधेयक, २०२० - श्री. अतुल भातखळकर, श्री. सुधीर मुनगंटीवार, वि.स.स. यांचे
- (४) सन २०२० चे विधानसभा विधेयक क्रमांक १० - महाराष्ट्र चिकित्सालयीन आस्थापना (नोंदणी व विनियमन) (सुधारणा) विधेयक, २०२० - श्री. अतुल भातखळकर, श्री. सुधीर मुनगंटीवार, वि.स.स. यांचे
- (५) सन २०२० चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ११ - महाराष्ट्र कर्मचाऱ्यांची मातापित्याप्रती जबाबदारी आणि उत्तरदायित्व व देखभाल यासंबंधीच्या मानकांबाबत विधेयक, २०२० - श्री. अमित साटम, श्री. सुधीर मुनगंटीवार, वि.स.स. यांचे
- (६) सन २०२० चे विधानसभा विधेयक क्रमांक १२ - महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी (सुधारणा) विधेयक, २०२० - श्री. सुधीर मुनगंटीवार, वि.स.स. यांचे
- (७) सन २०२० चे विधानसभा विधेयक क्रमांक १३ - महाराष्ट्र राज्यात लैंगिक गुन्ह्यांना प्रवृत्त करणाऱ्या जाहिराती, जाहिरात फलक लावण्यास, समाज माध्यमावर व संकेतस्थळांवर प्रसिद्ध होण्यास प्रतिबंध करण्याबाबत विधेयक, २०२० - श्री. सुधीर मुनगंटीवार, वि.स.स. यांचे
- (८) सन २०२० चे विधानसभा विधेयक क्रमांक १४ - महाराष्ट्र वेशम

- मालकी (दुसरी सुधारणा) विधेयक, २०२० - श्री.सुधीर मुनगंटीवार, वि.स.स. यांचे
- (९) सन २०२० चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २० - महाराष्ट्र जमीन-महसूलाच्या माफीबाबत (क्रमांक १) (सुधारणा) विधेयक, २०२० - श्री.सुधीर मुनगंटीवार, वि.स.स. यांचे
- (१०) सन २०२० चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २१ - महाराष्ट्र शैक्षणिक संस्था (शुल्क विनियमन) (सुधारणा) विधेयक २०२० - श्री.सुधीर मुनगंटीवार, वि.स.स. यांचे
- (११) सन २०२० चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २२ - महाराष्ट्र अल्पभूधारक शेतकऱ्यांना निवृत्तीवेतन देण्याबाबत विधेयक, २०२० - श्री.प्रकाश आबिटकर, श्री. सुधीर मुनगंटीवार, वि.स.स. यांचे
- (१२) सन २०२० चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २३ - महाराष्ट्र झोपडपट्टी (सुधारणा, निर्मलन आणि पुनर्विकास) (सुधारणा) विधेयक, २०२० - श्री.अतुल भातखळकर, वि.स.स. यांचे
- (१३) सन २०२० चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २४ - महाराष्ट्र (नागरी क्षेत्र) झाडांचे संरक्षण व जतन (सुधारणा) विधेयक, २०२० - श्री.सुनील प्रभू, वि.स.स. यांचे

एकवीस : अशासकीय ठराव (म. वि. स. नियम १०६) :—

श्री. प्रशांत ठाकूर, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १, ४, ५, ६ व ७

- (१) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर बद्दींगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (४) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

- (५) “राज्यातील ग्रामीण भागातील ग्रामपंचायर्तीना देखभालीसाठी हस्तांतरित करण्यात आलेल्या नळ पाणीपुरवठा योजना निधी अभावी बंद पडतात, व्यवस्थापन नीट होत नसल्यामुळे देखभाल व व्यवस्थापन सुरक्षीत होण्यासाठी शासनाने या सर्व नळ पाणीपुरवठा योजना स्वतंत्र महामंडळाकडे सोपवाव्यात, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (६) “राज्यात निरनिराळया विभागात येणाऱ्या प्रकल्पामुळे विस्थापित होणाऱ्या प्रकल्पग्रस्तांचे पुनर्वसन करण्यासाठी प्रकल्प सुरू होण्याआधी प्रकल्पग्रस्तांचे योग्यप्रकारे पुनर्वसन करण्याबाबतचा आराखडा राज्य शासनाने तयार करून केंद्र शासनाकडे मान्यतेसाठी पाठवावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (७) “राज्यात नामांकित कंपन्यांच्या औषधाच्या किंमती भरमसाठ असल्यामुळे ही महाग औषधे खरेदी करून उपचार करणे गोरगरीब व सामान्य जनतेला परवडणारे नसल्यामुळे औषधा अभावी अनेक रुग्णांना मृत्युला सामोरे जावे लागत असणे, जेनेरिक औषधांचा गुणही नामांकित कंपनीच्या औषधा प्रमाणेच येत असणे, तसेच औषधांच्या किंमती वाजवी दरात असल्याने त्या गोरगरीब जनतेला मिळणे आवश्यक असल्याने महाराष्ट्र शासनाने राजस्थान राज्याप्रमाणेच राज्यातही जेनेरिक औषधे खरेदी करून जनतेला ती उपलब्ध करून देण्याबाबत सर्व गावपातळीवर व शहरांमधून जेनेरिक औषधांची दुकाने सुरू करण्यात यावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.

श्री. सुनील राणे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक २ व ३

- (२) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लोण्यांची स्थ्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (३) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी

“औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्रीमती यामिनी यशवंत जाधव, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ८, ९, १०, ११ व १२

- (८) “मुंबईसह राज्यात सदनिकांच्या किमतीत प्रचंड वाढ होणे, सदरहू सदनिकांच्या किमती मूळ किमतीपेक्षा कितीतरी पट अधिक असल्याने सर्वसामान्य जनतेस सदनिका खरेदी करणे आवाक्याबाहेर जाणे, सदनिकांचे वाढते दर नियंत्रित करून स्थिर ठेवण्याची राज्यातील जनतेकडून होत असलेली मागणी सदनिकांचे वाढते दर नियंत्रित ठेवण्यासाठी राज्य शासनाने आवश्यक ती उपाययोजना करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (९) “राज्यात अनेक नद्यांच्या परिसरात रासायनिक कारखाने साखर कारखाने व अनेक प्रकारचे उद्योग उभारण्यात आले असून या कारखान्यातील प्रदूषित सांडपाणी नदीत सोडण्यात येत असल्यामुळे नदी काठावरील अनेक गावांमध्ये विशेषत: कोकण व पश्चिम महाराष्ट्रात नद्यांचे पाणी पिण्यास अयोग्य झाले असून त्यामुळे रहिवाशांच्या आरोग्यावर आणि मच्छीमार बांधवांच्या उपजीविकेच्या साधनांवर होणारा विपरीत परिणाम लक्षात घेता राज्यातील जलप्रदूषण समस्येवर उपाय शोधून त्यावर प्रभावीरीत्या आळा घालण्यासाठी शासनाने उपाययोजना करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१०) “दारिद्र्य रेषेखाली कुटुंबाची यादी तयार करताना राज्यात अनेक कुटुंबाचे सर्वेक्षण न होणे, त्यामुळे खरोखरच दारिद्र्यरेषेखाली असणाऱ्या कुटुंबांना पिवळ्या रंगाच्या शिधापत्रिकांपासून वंचित राहावे लागणे, शासनाच्या वतीने रुपये १५,००० उत्पन्न मर्यादा ठरविणे, मात्र वाढती महागाई आणि रुपयाचे झालेले अवमूल्यन यामुळे ५०,००० वार्षिक उत्पन्न मर्यादा पात्र धरण्याची गरज निर्माण होणे, यामुळे राज्यातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल जनतेला दारिद्र्य रेषेखालील योजनांचा लाभ मिळवून देण्यासाठी

राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे इष्टांक वाढवून घेण्याची मागणी करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

- (११) “कोकणातील आंबा, काजू, फणस, जांभूळ, करवंद, कोकम, आवळा, चिंच, नारळ, बोर आदी फळांचे मोठ्या प्रमाणात उत्पादन होऊनही एकूण उत्पादनापैकी केवळ दीड टक्का फळांवर प्रक्रिया होणे, कोकणात दिवसागणिक नाशवंत असल्यामुळे उर्वरित उत्पादन वाया जात असणे, वाढणारे बेरोजगारीचे प्रमाण, केवळ निसर्गावर अवलंबून भात पीक घेऊन कुटुंबाची गुजराण करणारा शेतकरी आणि छोटे छोटे उद्योग व्यवसाय करण्यास उत्सुक असणारे महिला बचत गट यांना उत्पन्नाचा पर्यायी मार्ग उपलब्ध करून देणे यासाठी फळ प्रक्रिया उद्योगांचा टक्का वाढविण्यासाठी शासनाने विशेष प्रयत्न करावेत, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१२) “मुंबई गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळाच्या अकार्यक्षमतेमुळे मुंबईतील इमारतीच्या पुनर्रचनेची खोलंबलेती अनेक कामे, मोडकळीस आलेल्या इमारतींची दुरुस्ती वेळीचे न झाल्याने ऐन पावसाळ्यात त्या इमारतीतील रहिवाशात पसरणारे भीतीचे व असुरक्षिततेची तीव्र भावना तसेच काही भागात इमारती कोसळून जीवित व वित्त हानी होण्याचे वाढते प्रकार, त्यामुळे निर्माण झालेली चिंतेची, असुरक्षिततेची स्थिती दूर करण्यासाठी शासनाने त्वरित करावयाची उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्रीमती माधुरी मिसाळ, वि.स.स. यांचे ठारव क्रमांक १३ व १४

- (१३) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लोण्यांची स्थ्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१४) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी

“औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. लक्ष्मण जगताप, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १५, १७, १८, २० व २१

- (१५) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१७) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या शिल्प स्थापत्य परंपरांचा प्रारंभ व जागतिक दर्जाचा पुरातन वारसा असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वृद्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामकरण करण्यासाठी धोरणात्मक निर्णय घेण्यात यावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१८) “देशाला स्वातंत्र्य मिळण्याकरिता लढा देऊन त्यासाठी काळ्या पाण्याची शिक्षा भोगून जनतेला मातृभूमी प्रेमाची ज्वलंत विचारसरणी देणारे व क्रांतीकारकांचे प्रेरणास्थान असलेले स्वातंत्र्यवीर विनायक दामोदर सावरकर यांना मरणोत्तर द्विभारतरत्नन प्रदान करण्याबाबत राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे आग्रह धरावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (२०) “राज्यातील पिंपरी-चिंचवड, पुणे, नाशिक, कोल्हापूर, औरंगाबाद, अमरावती आणि तत्सम इतर महानगरपालिकांच्या लोकसंघेत झालेली भरमसाठ वाढ, नव्याने निर्माण झालेल्या मोठ्या वसाहती, त्यामुळे मोठ्या प्रमाणात निर्माण होणाऱ्या कचऱ्याची योग्य विल्हेवाट लावण्याची निर्माण झालेली गंभीर समस्या, लगतच्या ग्रामीण परिसरात महानगरमधील कचरा टाकताना या कचऱ्यावर योग्य प्रक्रिया न झाल्यामुळे कचरा डेपोच्या परिसरातील नागरिकांच्या आरोग्यास निर्माण झालेला धोका,

होणारे प्रदूषण, त्यामुळे ग्रामीण भागात कचरा टाकण्यास ग्रामस्थांचा होत असलेला तीव्र विरोध, परिणामी नगरवासीय आणि ग्रामवासीय यांच्यात संघर्ष होण्याची निर्माण झालेली शक्यता इ. बाबींना आठा घालण्यासाठी राज्य पातळीवर स्वतंत्र कचरा प्रक्रिया आणि कचरा व्यवस्थापन महामंडळ स्थापन करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

- (२१) “राज्यात देशी खेळाएवजी इतर खेळांमध्ये लक्षणीय वाढ होऊन खेळांडूचे देशी खेळांकडे झालेले दुर्लक्ष, त्यामुळे राज्यात देशी खेळ टिकून राहण्यासाठी विशेषतः ग्रामीण भागातील होतकरू व तरुण खेळांडू, देशी खेळांमध्ये मोठ्या प्रमाणात आकर्षित होऊन त्यांच्यामध्ये असलेल्या क्रीडा नैपुण्याला वाव मिळण्यासाठी विशिष्ट प्रोत्साहनपर योजना राबविण्याकरीता शासनाच्या क्रीडा धोरणामध्ये आवश्यक ते बदल करण्यासाठी धोरणात्मक निर्णय घेण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

डॉ. भारती लढेकर, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १६, १९, २२, २३ व २४

- (१६) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१९) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (२२) “मुंबई गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळाच्या अकार्यक्षमतेमुळे जुन्या व मोडकळीस आलेल्या इमारतींची वेळीच दुरुस्ती होत नसल्याने ऐन पावसाळ्यात इमारती कोसळून जीवित व वित्तहानी होण्याचे वाढत असलेले प्रमाण, जुन्या व मोडकळीस आलेल्या इमारतींची योग्यरीत्या

पाहणी न करणे, तसेच इमारतीच्या पुनरचनेची खोळंबलेली अनेक कामे, त्यातून रहिवाशांत पसरलेला तीव्र असंतोष, यासंदर्भात योग्य ती अंमलबजावणी करून त्यावर परिणामकारक उपाययोजना सुचविण्यासाठी विधीमंडळाच्या दोन्ही सभागृहातील सदस्यांची एक संयुक्त समिती नेमण्यात यावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

- (२३) “राज्याच्या ग्रामीण भागामध्ये आदिवासी महिला व तरुण मुर्लींवर होणारे अत्याचार, तसेच सामाजिकदृष्ट्या वंचित घटकांना संरक्षण मिळावे तसेच निष्पाप मुर्लींचे होणारे मृत्यू विचारात घेता महिलांवरील अत्याचारांबाबतचे खटले विनाविलंब निकालात काढण्यासाठी प्रत्येक जिल्ह्याच्या ठिकाणी स्वतंत्र न्यायालये स्थापन करण्यात यावीत, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (२४) “राज्यात अनाथ, निराधार, परितक्त्या, घटस्फोटित, विधवा व अनैतिकतेतून मातृत्व लाभलेल्या आपदग्रस्त व शिक्षणाचा अभाव असणाऱ्या महिलांचा यात होणारा शारीरिक, मानसिक व सामाजिक छळ थांबवून त्यांची शैक्षणिक, आर्थिक व सामाजिक उन्नती होण्याच्या दृष्टीने महिलांना आत्मनिर्भर करण्यासाठी शासनाने कालबद्ध कार्यक्रम आग्नेय त्याची त्वरित अंमलबजावणी करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. मोहन मते, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक २६, २८ व २९

- (२६) “राज्यात महिला व बाल विकास विभागामार्फत चालविण्यात येणाऱ्या शेकडो वसंतिगृहात निवास करून अध्ययन करीत असलेल्या हजारो विद्यार्थ्यांना दर्जात्मक शिक्षण, सकस आहार व आरोग्यविषयक सुविधा मिळत नसल्यामुळे त्यांचा शारीरिक व बौद्धिक विकास खुंटत असणे, या विद्यार्थ्यांना आवश्यक त्या परिपूर्ण सुविधा मिळण्यासाठी शासनाने कालबद्ध कार्यक्रम आग्नेय, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

- (२८) “विदर्भात नापिकी, अतिवृष्टी, जलप्रकोप, दुबार पेरणी, तिबार पेरणी, ओला कोरडा दुष्काळ असूनही पिक विपा नुकसान भरपाईपासून आणेवारी व उंबरठा उत्पन्नाच्या जाचक निकषांमुळे शेतकरी वंचित राहत असणे, यास शंभर वर्षे जुनी ब्रिटिशकालीन आणेवारी व उंबरठा काढण्याचे निकष कारणीभूत असल्याने त्यात बदल करून सुधारित आणेवारी व उंबरठा उत्पन्न काढण्याचे निकष तयार करण्यासाठी राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे आग्रही भूमिका घ्यावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (२९) “राज्यात राष्ट्रीय महामार्ग व राज्य महामार्गावर मोठ्या प्रमाणात होत असलेले अपघात, अपघातस्थळी अपघातग्रस्तांवर उपचार करण्यासाठी शासकीय रुग्णालये नसणे, त्यामुळे अपघातग्रस्तांवर प्राथमिक उपचार करण्यासाठी राष्ट्रीय व राज्य महामार्गावर सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या माध्यमातून लहान-लहान उपचार केंद्रे सुरू करण्याची असलेली नितांत आवश्यकता, सदरहू उपचार केंद्रे सुरू झाल्यास, तेथे वैद्यकीय अधिकारी, कर्मचारी वर्ग, परिचारिका व इतर तत्सम कर्मचाऱ्यांची नेमणूक करण्यात आल्यास सुशिक्षित बेरोजगारांना रोजगार मिळून राज्यातील बेरोजगारी काही अंशी दूर होणे शक्य असणे, तसेच अपघातग्रस्तांवर गोल्डन अवरमध्ये उपचार मिळणे शक्य असणे, यास्तव राष्ट्रीय व राज्य महामार्गावर प्रत्येक ५० कि.मी. अंतरावर एक उपचार केंद्र उभारावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. राजेंद्र पाटणी, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ३० व ३१

- (३०) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (३१) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने

“उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. मंगलप्रभात लोढा, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ३२ व ३३

- (३२) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “ओरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (३३) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धागत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. कुणाल पाटील, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ३५ व ३७

- (३५) “राज्यातील अत्यल्य व अल्पभूधारक शेतकऱ्यांच्या शेतीतील विहिरी व विद्युत पंपाचा मोठ्या प्रमाणात राहिलेला अनुशेष, विद्युत कनेक्शन मिळण्याकरिता होणारा विलंब त्यामुळे विद्युत पंपावर घेतलेल्या कर्जाचा वाढत असलेला आर्थिक बोजा, शेतात राबविल्या जाणाऱ्या फळबाग विकास योजनांचे पाण्या अभावी होणारे नुकसान टाळण्याच्या दृष्टीने व उक्त योजनेची अंमलबजावणी परिणामकारकरीत्या करण्यासाठी शासनाने धोरणात्मक कार्यक्रम राबवावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (३७) “राज्यात उद्योग जगतात मोठ्या प्रमाणावर स्थानिक भूमिपुत्रांना रोजगार उपलब्ध न होणे, उद्योगांमध्ये भूमिपुत्राची संख्या नगण्य असल्याने राज्यात बेरोजगाराची संख्या प्रचंड प्रमाणात वाढणे, राज्यातील सेवायोजन कार्यालयामध्ये लाखो तरुणांनी नोकरीसाठी केलेली नोंद, उद्योगांमध्ये भूमिपुत्रांना नोकऱ्या देण्यास शासन अपेशी ठरल्याने राज्यातील सुशिक्षित तरुणांमध्ये पसरलेले नैराश्य, राज्यातील बेरोजगार भूमिपुत्रांच्या हक्कांचे रक्षण करण्यासाठी यापुढे राज्यातील शासकीय, निमशासकीय तसेच

खाजगी आस्थापनांवरील कार्यालयांमध्ये नोकरी देताना भूमिपुत्रांना प्राधान्याने नोकरीत घेण्यासाठी शासनाने धोरणात्मक निर्णय घ्यावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. समीर मेघे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ३९ व ४१

- (३९) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (४१) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. अमित साटम, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ४० व ४२

- (४०) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे. अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (४२) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. सुरेश भोळे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ४३ व ४४

- (४३) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.

(४४) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर बद्रींगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. कृष्ण खोपडे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ४५ व ६५

(४५) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(६५) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर बद्रींगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. संजय पोतनीस, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ४८, ४९ व ५०

(४८) “राज्यातील खेळाडूची राष्ट्रीय स्तरावर होत असलेली पीछेहाट लक्षात घेता क्रीडा क्षेत्राचा सर्वांगिण विकास होण्याकरीता व दर्जेदार खेळाडू तयार करण्यासाठी तालुकास्तरावर क्रीडा प्रशिक्षण केंद्र स्थापन करण्यात यावीत व त्यासाठी प्रशिक्षित मागंदशक नेमण्यात यावेत व अशा केंद्राना आवश्यक ते साहित्य पुरविण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(४९) “राज्यात वेगवेगळ्या प्रकल्पांमुळे विस्थापित झालेल्या प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनाचे काम अद्यापही पूर्ण झालेले नसल्याने विस्थापितांचे होत असलेले हाल, त्यामुळे शासनाच्या विचाराधीन प्रकल्पांसाठी जमिनी देण्याच्या कामाला शेतकऱ्यांचा होत असलेला विरोध, त्याबाबत निर्माण केल्या जाणाऱ्या कायदेशीर अडचणी इत्यादी बाबी विचारात घेता प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनाचे रखडलेले काम तात्काळ पूर्ण करण्यासाठी

कालबद्ध धडक कार्यक्रम राबविण्यात यावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

- (५०) “दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबाची यादी तयार करताना राज्यात अनेक कुटुंबाचे सर्वेक्षण न होणे, त्यामुळे खरोखरच दारिद्र्यरेषेखाली असणाऱ्या कुटुंबांना पिवळ्या रंगाच्या शिधापत्रिकांपासून वंचित राहवे लागणे, शासनाच्या वतीने रुपये १५,००० उत्पन्न मर्यादा ठरविणे, मात्र वाढती महागाई आणि रुपयाचे झालेले अवमूल्यन यामुळे ५०,००० वार्षिक उत्पन्न मर्यादा पात्र धरण्याची गरज निर्माण होणे, यामुळे राज्यातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल जनतेला दारिद्र्य रेषेखालील योजनांचा लाभ मिळवून देण्यासाठी राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे इष्टांक वाढवून घेण्याची मागणी करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. संजय सावकारे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ५७ व ५८

- (५७) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (५८) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी औरंगाबाद या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. सचिन कल्याणशेट्टी, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ५९ व ६०

- (५९) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(६०) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढींगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. भिमराव तापकीर, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ६१ व ६३

(६१) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढींगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(६३) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. कृष्ण गजबे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ६२ व ६४

(६२) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(६४) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढींगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. प्रताप अडसड, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ६६ व ६७

(६६) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढींगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(६७) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. पराग शाह, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ६८ व ६९

(६८) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(६९) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी औरंगाबाद या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्रीमती मनिषा चौधरी, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ७० व ७३

(७०) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी औरंगाबाद या शहराचे संभाजीनगर असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(७३) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

ॲड. आकाश फुंडकर, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ७४ व ७५

(७४) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(७५) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी औरंगाबाद या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. देवेंद्र फडणवीस, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ७६ व ७७

(७६) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(७७) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धिंगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. महेश चौधुरे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ७९ व ८०

(७९) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धिंगत करण्याच्या दृष्टीने उस्मानाबाद या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(८०) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

अॅड. राहुल नारेकर, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ८१ व ८२

(८१) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(८२) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धिंगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. लक्ष्मण पवार, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ८३ व ८४

(८३) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धिंगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(८४) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्रीमती मेघना साकोरे बोर्डीकर, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ८५ व ८७

(८५) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धिंगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(८७) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. मदन येरावार, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ८६ व ८८

(८६) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(८८) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर बद्रीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्रीमती देवयानी फरांदे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १० व ११

(९०) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(९१) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर बद्रीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. तान्हाजी मुटकुळे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १२ व १३

(९२) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(९३) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर बद्रीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्रीमती मोनिका राजळे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १४, १५, १७ व १८

(९४) “दारिद्र्य रेषेखालील कुटूंबाची यादी तयार करताना राज्यात अनेक कुटूंबाचे सर्वेक्षण न होणे, त्यामुळे खरोखरच दारिद्र्य रेषेखाली असणाऱ्या कुटूंबाना पिवळ्या रंगाच्या शिधापत्रिकांपासून वंचित रहावे लागणे,

शासनाच्या वतीने रुपये १५,००० उत्पन्न मर्यादा ठरविणे, मात्र वाढती महागाई आणि रुपयाचे झालेले अवमूल्यन यामुळे ५०,००० वार्षिक उत्पन्न मर्यादा पात्र धरण्याची गरज निर्माण होणे, यामुळे राज्यातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल जनतेला दारिद्र्य रेषेखालील योजनांचा लाभ मिळवून देण्यासाठी राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे इष्टांक वाढवून घेण्याची मागणी करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

- (९५) “राज्यातील ग्रामीण भागातील ग्रामपंचायतीना देखभालीसाठी हस्तांतरीत करण्यात आलेल्या नळ पाणीपुरवठा योजना निधी अभावी बंद असल्यामुळे व्यवस्थापन नीट होत नाही, त्यामुळे देखभाल व व्यवस्थापन सुरक्षीत होण्यासाठी शासनाने या सर्व नळ पाणीपुरवठा योजना स्वतंत्र महामंडळाकडे सोपवाव्यात, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (९७) “तालुक्यातील सर्व शासकीय कार्यालये एकाच प्रशासकीय इमारतीत असावीत, जेणेकरून तालुक्याच्या ठिकाणी येणाऱ्या गावकन्यांना त्यांच्या कामासाठी वेगवेगळ्या कार्यालयात जाण्यासाठी पायधीट करावी लागणार नाही व आर्थिक भुदंडही सोसावा लागू नये यासाठी शासनाने योजनाबद्द कार्यक्रम आखून त्याची त्वरित अंमलबजावणी करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (९८) “शेतीची नापिकी, अतिवृष्टी, जलप्रकोप, दुबार पेरणी, तिवार पेरणी, ओला व कोरडा दुष्काळ असे असूनही पिक विमा नुकसान भरपाई पासून उंबरठा उत्पन्नाच्या जाचक निकषामुळे शेतकरी वंचित राहत असणे, याला शंभर वर्ष जुनी ब्रिटीशकालीन आणेवारी व उंबरठा काढण्याचे निकष कारणीभूत असल्याने त्यात बदल करून सुधारित आणेवारी व उंबरठा काढण्याचे निकष तयार करण्यासाठी राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे आग्रही भूमिका घ्यावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. कुमार आयलानी, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १०१ व १०२

- (१०१) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धांगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१०२) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. सिद्धार्थ शिरोळे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १०३ व १०४

- (१०३) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धांगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१०४) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. नामदेव ससाने, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १०५ व १०६

- (१०५) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धांगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१०६) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

डॉ. अशोक उर्फे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १०७, १०८, १०९, ११० व
१११

- (१०७) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१०८) “राज्यातील वेगवेगळ्या प्रकल्पांमुळे विस्तापित झालेल्या विशेषतः यवतमाळ जिल्ह्यातील बेंबंदा प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनाचे काम अद्यापही पूर्ण झालेले नसल्याने विस्थापितांचे होत असलेले हात, त्यामुळे शासनाच्या विचाराधीन प्रकल्पांसाठी जमिनी देण्याच्या कामाला शेतकऱ्यांचा होत असलेला विरोध, त्याबाबत निर्माण केल्या जाणाऱ्या कायदेशीर अडचणी, इ.बाबी विचारात घेता प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनाचे रखडलेले काम तात्काळ पूर्ण करण्यासाठी कालबद्ध धडक कार्यक्रम राबविण्यात यावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१०९) “राज्यात राष्ट्रीय महामार्ग व राज्य महामार्गावर मोठ्या प्रमाणात होत असलेले अपघात, अपघातस्थळी अपघातग्रस्तांवर उपचार करण्यासाठी राज्यमार्ग, राष्ट्रीय महामार्गावर सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या माध्यमातून लहान-लहान उपचार केंद्रे सुरू करणे, सदरची उपचार केंद्रे सुरू झाल्यास तेथे वैद्यकीय अधिकारी, स्टाफ नर्सेस व इतर कर्मचारी नेमणूक केली गेली तर सुशिक्षित बेरोजगारांना रोजगार मिळणे, राज्यातील बेरोजगारी दूर होण्यास मदत होणे, तसेच अपघातग्रस्तांना वेळीच उपचार मिळणे, यासाठी राज्यमार्ग व राष्ट्रीय महामार्गावर ५० कि.मी. अंतरावर प्रत्येक ठिकाणी एक-एक उपचार केंद्र उघडण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (११०) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची स्थाती सर्वदूर वर्द्धागत करण्याच्या दृष्टीने

“उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

- (१११) “राज्यात महापूर, दुष्काळ, चक्रीवादळ, गारपीट, भुंकप वगैरे नैसर्गिक संकटांना तोंड देण्यासाठी व बाधित नागरिकांना त्वरेने पुरेसे अर्थसहाय्य करण्यासाठी तसेच अशा आपर्तीना तोंड देण्यासाठी पुरेसा निधी गोळा करणे व आपदग्रस्तांचे पुनर्वसन विनाविलंब होण्याच्या दृष्टीने शासनाने विशेष यंत्रणा निर्माण करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. रत्नाकर गुडे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ११२ व ११३

- (११२) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (११३) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढींगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. प्रशांत बंब, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ११४ व ११५

- (११४) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (११५) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढींगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. समीर कुणावार, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ११९ व १२०

(११९) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(१२०) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

डॉ. राहूत आहेर, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १२१ व १२२

(१२१) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(१२२) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. संभाजी पाटील-निलंगेकर, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ९९, १००, १२३, १२४ व १२५

(९९) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(१००) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने

“उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

- (१२३) “राज्यात महिला व बालविकास विभागामार्फत चालविण्यात येणाऱ्या शेकडो वसतिगृहात निवास करून अध्ययन करीत असलेल्या हजारो विद्यार्थ्यांना दर्जात्मक शिक्षण, सकस आहार व आरोग्य विषयक सुविधा मिळत नसल्यामुळे त्यांचा शारीरिक व बौद्धिक विकास खुंटत असणे, या विद्यार्थ्यांना आवश्यक त्या परिपूर्ण सुविधा मिळण्यासाठी शासनाने कालबद्ध कार्यक्रम आखावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१२४) “राज्यातील अत्यल्प व अल्पभूधारक शेतकऱ्यांच्या शेतीतील विहिरी व विद्युत पंपाचा मोठ्या प्रमाणात राहिलेला अनुशेष, विद्युत कनेक्शन मिळण्याकरिता होणारा विलंब त्यामुळे विद्युत पंपावर घेतलेल्या कर्जाचा वाढत असलेला आर्थिक बोजा, शेतात राबविल्या जाणाऱ्या फळबाग विकास योजनांचे पाण्या अभावी होणारे नुकसान टाळण्याच्या दृष्टीने व उक्त योजनेची अंमलबजावणी परिणामकारकरित्या करण्यासाठी शासनाने धोरणात्मक कार्यक्रम राबवावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१२५) “राज्यात पिण्याच्या पाण्याची निर्माण झालेली व बिकट होत असलेली समस्या लक्षात घेता पिण्याच्या पाण्याचा प्रश्न प्रभावीरीत्या सोडविण्यासाठी धरण, तलाव व भूगर्भातील जलसाठ्यांचा नियोजनपूर्वक वापर करण्याच्या दृष्टीने शासनाने एक खास कार्यक्रम आखावा व त्याची काटेकोरपणे अंमलबजावणी करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्रीमती मंदा म्हात्रे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १२६, १२७, १२८, १२९ व १३०

- (१२६) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी

“औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

- (१२७) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धागत करण्याच्या दृष्टीने “उसमानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१२८) “राज्यात उद्योग जगत मोठ्या प्रमाणात स्थानिक भूमिपुत्रांना रोजगार उपलब्ध न होणे, उद्योगांमध्ये भूमिपुत्रांची संख्या नगण्य असल्याने राज्यात बेरोजगारांची संख्या प्रचंड प्रमाणात वाढणे, राज्यातील सेवायोजन कार्यालयांमध्ये लाखो तरुणांनी नोकरीसाठी केलेली नोंद, उद्योगांमध्ये भूमिपुत्रांना नोकऱ्या देण्यास शासन अपयशी ठरल्याने राज्यातील सुशिक्षित तरुणांमध्ये पसरलेले नैराश्य, राज्यातील शासकीय, निमशासकीय, तसेच खाजगी अस्थापानावरील कार्यालयामध्ये नोकरी देतांना भूमिपुत्रांना प्राधान्याने नोकरीत घेण्यासाठी शासनाने धोरणात्मक निर्णय घ्यावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१२९) “राज्यातील वेगवेगळ्या प्रकल्पांमुळे विस्तापित झालेल्या प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनाचे काम अद्यापही पूर्ण झालेले नसल्याने विस्थापितांचे होत असलेले हाल, त्यामुळे शासनाच्या विचाराधीन प्रकल्पांसाठी जमिनी देण्याच्या कामाला शेतकऱ्यांचा होत असलेला विरोध, त्याबाबत निर्माण केल्या जाणाऱ्या कायदेशीर अडचणी इ. बाबी विचारात घेता प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनाचे रखडलेले काम तात्काळ पूर्ण करण्यासाठी कालबद्ध धडक कार्यक्रम राबविण्यात यावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१३०) “राज्यात महिला व तरुण मुलींवर होणारे अत्याचार व त्यांचे होणारे मृत्यु विचारात घेता महिलांवरील अत्याचारांबाबत खटले विनाविलंब निकालात काढण्यासाठी प्रत्येक जिल्ह्याच्या ठिकाणी स्वतंत्र न्यायालये स्थापन करण्यात यावीत, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. गणपत गायकवाड, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १३१ व १३२

- (१३१) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धांगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१३२) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. राजेश पवार, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १३३ व १३४

- (१३३) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धांगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१३४) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. महेश बालदी, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १३५ व १३६

- (१३५) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धांगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१३६) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. दादाराव केचे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १३८ व १३९

- (१३८) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१३९) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. समाधान अवताडे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १४० व १४१

- (१४०) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१४१) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. राम कदम, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १४२ व १४३

- (१४२) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१४३) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

ॲड. राहूल कुल, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १४४, १४७ व १४८

(१४४) “राज्यात बहुसंख्य गावात विशेषत: उन्हाळ्यात पिण्याच्या पाण्याची भासत असलेली भीषण पाणी टंचाई, तसेच विविध कारणामुळे बंद पडलेल्या अनेक पाणीपुरवठा योजना व त्यांच्या देखभालीत होणारी कुचराई, परिणामी, ग्रामीण जनतेचे पिण्याच्या पाण्यासाठी होणारे हाल विचारात घेता पाणी टंचाई कायमस्वरूपी कमी करण्यासाठी शासनाने एक खास कार्यक्रम आखावा व त्याची काटेकोरपणे अंमलबजावणी करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(१४७) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढींगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(१४८) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्बल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. सुभाष देशमुख, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १४९ व १५०

(१४९) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढींगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(१५०) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्बल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. गणेश नाईक, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १५१ व १५२

- (१५१) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धागत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१५२) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. चंद्रकांत (दादा) पाटील, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १५३, १५४, १५५ व १५६

- (१५३) “राज्यात ऐतिहासिक पर्यटन स्थळांचा विकास करणे, गड किल्ले यांचे संवर्धन करणे, तसेच त्या ठिकाणी पर्यटकांसाठी मार्गदर्शक नेमणे व अन्य आवश्यक त्या सोयीसुविधा उपलब्ध करून देऊन त्या माध्यमातून तेथील युक्तकांना रोजगार उपलब्ध करून देण्यासाठी राज्यातील सर्व ऐतिहासिक पर्यटन स्थळांचे महत्व कायम राखण्याच्या दृष्टीने राज्य शासनाने खास उपाययोजना करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१५४) “राज्यात अनेक नद्यांच्या परिसरात रासायनिक कारखाने, साखर कारखाने व अनेक प्रकारचे उद्योग उभारण्यात आले असून या कारखान्यातील प्रदूषित सांडपाणी नदीत सोडण्यात येत असल्यामुळे नदी काठावरील अनेक गावांमध्ये विशेषतः कोकण व पश्चिम महाराष्ट्रात नद्यांचे पाणी पिण्यास अयोग्य झाले असून त्यामुळे रहिवाशांच्या आगेग्यावर आणि मच्छीमार बांधवांच्या उपजीविकेच्या साधनांवर होणारा विपरीत परिणाम लक्षात घेता राज्यातील जलप्रदूषण समस्येवर उपाय शोधून राज्यात अनेक नद्यांच्या प्रभावीरीत्या आळा घालण्यासाठी शासनाने उपाययोजना करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

- (१५५) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१५६) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्बल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “ओरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. टेकचंद सावरकर वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १५७ व १५८

- (१५७) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१५८) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्बल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “ओरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. योगेश सापार, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १५९, १६० व १६२

- (१५९) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्बल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “ओरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१६०) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(१६२) “राज्यात दिवसेंदिवस वनराईचे कमी होत असलेले प्रमाण, खाडीच्या आजूबाजूच्या परिसरात दगडमाती टाकल्यापुळे नष्ट होत असलेली खारफुटी, बेसुमार वृक्षतोडीमुळे होणारी जमिनीची धूप, त्यामुळे पर्जन्यमानात झालेली घट, पर्यावरणाचा बिघडलेला समतोल इत्यादी बाबी लक्षात घेता, यासाठी निश्चित स्वरूपाचा कालबद्ध कार्यक्रम आखून त्याची अंमलबजावणी करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. महेश लांडगे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १६४ व १६५

(१६४) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(१६५) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धांगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. अनुल भातखळकर, वि.स.स. यांचा ठराव क्रमांक १६६

(१६६) “स्थानिकांच्या भावना व स्थानिक संस्कृतीचे जतन होणे गरजेचे असल्यामुळे औरंगाबाद शहराचे नामांतर “संभाजीनगर” व “उस्मानाबाद” शहराचे नामांतर “धाराशीव” करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

ॲड. आशिष शेलार, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १६९ व १७०

(१६९) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(१७०) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढींगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. संजिवरेड्ही बोदकुरवार, वि.स.स. यांचा ठराव क्रमांक १७१

(१७१) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढींगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. अभिमन्यु पवार, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १७२, १७३ व १८२

(१७२) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्बल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(१७३) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढींगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(१८२) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढींगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

डॉ. देवराव होळी, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १७४ व १७५

(१७४) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्बल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(१७५) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धिगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

ॲड. पराग अळवणी, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १७६, १७७, १७८ व १७९

(१७६) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “ओरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(१७७) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धिगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(१७८) “राज्यात मुख्यतः शाळांमध्ये अंमली पदार्थाची वाढत असलेली विक्री व अंमली पदार्थाचा महाविद्यालयातील युवकांमध्ये होत असलेला प्रसार व त्यामुळे विद्यार्थी जीवनावर होणारे विपरीत परिणाम लक्षात घेऊन याबाबत शासनाने शाळा तसेच महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांमध्ये जागरुकता मोहीम सुरू करून अंमली पदार्थाच्या विक्रीवर आढा बसविण्यासाठी करावयाची कारवाई व उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(१७९) “राज्यातील प्रमुख शहरातून मोठ्या प्रमाणात वाढत असलेली अनधिकृत बांधकामे, त्याला आढा घालण्यासाठी स्थानिक संस्थांचे तसेच शासनाचे झालेले दुर्लक्ष, त्यामुळे निर्माण झालेली परिस्थिती व समस्या याबाबत शासनाने करावयाची उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. नारायण कुचे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १८० व १८१

(१८०) “परकीय मुंधल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(१८१) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढऱ्यागत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. राजेश एकडे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १८४, १८६ व १८७

(१८४) “राज्यातील अत्यल्य व अल्यभूधारक शेतकऱ्यांच्या शेतीतील विहिरी व विद्युत पंपाचा मोठ्या प्रमाणात राहिलेला अनुशेष, विद्युत कनेक्शन मिळण्याकरीता होणारा विलंब त्यामुळे विद्युत पंपावर घेतलेल्या कर्जाचा वाढत असलेला आर्थिक बोजा, शेतात राबविल्या जाणाऱ्या फळबाग विकास योजनांचे पाण्याअभावी होणारे नुकसान टाळण्याच्या दृष्टीने व उक्त योजनेची अंमलबजावणी परिणामकारकरित्या करण्यासाठी शासनाने धोरणात्मक कार्यक्रम राबवावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(१८६) “बुलढाणा जिल्ह्यातील जिगाव प्रकल्पासह राज्यातील वेगवेगळ्या प्रकाल्पामुळे विस्तापित झालेल्या प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनाचे काम अजूनही पूर्ण झालेले नसल्याने विस्थापितांचे होत असलेले हाल त्यामुळे शासनाच्या विचाराधीन व महत्वाकांक्षी प्रकल्पासाठी जमीन देण्याच्या कामाला शेतकऱ्यांचा होत असलेला विरोध त्याबाबत निर्माण केल्या जाणाऱ्या कायदेशीर अडचणी इत्यादी बाबी विचारात घेता प्रकल्प ग्रस्तांच्या पुनर्वसनाचे रखडलेले कामे तत्काळ पूर्ण करण्यासाठी कालबद्ध धडक कार्यक्रम राबविण्यात यावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

- (१८७) “दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबाची यादी तयार करताना राज्यात अनेक कुटुंबाचे सर्वेक्षण न होणे, त्यामुळे खरोखरच दारिक्यरेषेखाली असणाऱ्या कुटुंबांना पिवळ्या रंगाच्या शिधापत्रिकांपासून वंचित राहावे लागणे, शासनाच्या वतीने रुपये १५,००० उत्पन्न मर्यादा ठरविणे, मात्र वाढती महागाई आणि रुपयाचे झालेले अवमूल्यन यामुळे ५०,००० वार्षिक उत्पन्न मर्यादा पात्र धरण्याची गरज निर्माण होणे, यामुळे राज्यातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल जनतेला दारिद्र्य रेषेखालील योजनांचा लाभ मिळवून देण्यासाठी राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे इष्टांक वाढवून घेण्याची मागणी करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- श्री. सुनिल प्रभू, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १८८, १८९, १९० व १९१
- (१८८) “मुंबईसह राज्यात रेडी रेकनरच्या दरात दरवर्षी वाढ होत असल्याने, सदनिकांच्या किंमतीत प्रचंड वाढ होत असणे, विभागीय सर्वोच्च विक्री दर रेडिरेकनरमध्ये ग्राह्य धरण्यात येत असल्याने, सदनिकांच्या किंमती, मुळ किंमतीपेक्षा किंतीतरी अधिक पटीने वाढणे, यामुळे सर्वसामान्य जनतेस सदनिकां खरेदी करणे आवाक्याबाहेर जाणे, सदनिकांचे वाढते दर नियंत्रित ठेवण्यासाठी रेडी रेकनरचे वाढते दर स्थिर ठेवण्यासाठी राज्यातील जनतेकडून होत असलेली मागणी याबाबत राज्य शासनाने आवश्यकती उपाययोजना करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१८९) “महाराष्ट्र राज्यातील जनतेच्या सोयीसाठी मा.सर्वोच्च न्यायालयाचे एक खंडपीठ मुंबई येथे स्थापन करावे, अशी आप्रही मागणी राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (१९०) “राज्यात स्थापन होणाऱ्या औद्योगिक वसाहतीतील कारखान्यांमध्ये ८० टक्के स्थानिक तरुणांना नोकऱ्यांमध्ये प्राधान्य देण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(१९१) “मुंबईसह राज्यात रेल्वेचे सर्वाधिक जाळे पसरलेले असणे, सर्वाधिक महसूल प्राप्त होवूनही, केंद्राकडून पुरेशा प्रमाणात राज्यास निधी प्राप्त न होणे, महिला सुरक्षा, प्रलंबित योजना, रेल्वे समस्या, सुरक्षित प्रवास आणि प्रवाशांना अत्याधुनिक सेवा सुविधांकरिता, आवश्यक निधीची तरतुद करून व्यवस्थापन करण्यासाठी महाराष्ट्र राज्याकरिता, स्वतंत्र महाराष्ट्र रेल महामंडळ स्थापन करावे, अशी आग्रही मागणी, राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्रीमती मुक्ता टिळक, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १९३ व १९४

(१९३) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढींगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(१९४) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्बल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. बंटी भांगडिया, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १९५ व १९६

(१९५) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढींगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(१९६) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्बल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.

श्री. धनजंय गाडगीळ, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक २०० व २०१

- (२००) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (२०१) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. सुधीर मुनगंटीवार, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक २१०, २११, २१३ व २१४

- (२१०) “राज्यात मध्यम, लघु व सुक्ष्म उद्योगांना चालना मिळावी व त्या माध्यमातुन स्थानिक उद्योजकांना उद्यमशील करण्याच्या दृष्टीने तसेच स्थानिकांना रोजगार उपलब्ध व्हावा यादृष्टीने राज्यात ५० एमएसएमई पार्क उभारण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (२११) “स्थानिकांच्या भावना व स्थानिक संस्कृतीचे जतन होणे गरजेचे असल्यामुळे औरंगाबाद शहराचे नामांतर संभाजीनगर करण्यासाठी राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे आग्रह धरावा, अशी शिफारसस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (२१३) “देशाला स्वांतर्य मिळण्याकरिता लढा देऊन त्यासाठी काळया पाण्याची शिक्षा भोगून जनतेला मातृभूमी प्रेमाची ज्वलंत विचारसरणी देणारे व क्रांतीकारकांचे प्रेरणास्थान असलेले स्वांतर्वीर विनायक दामोदर सावरकर यांना मरणोत्तर “भारतरत्न” प्रदान करण्याबाबत राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे आग्रह धरावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(२१४) “उपेक्षित, वंचितांच्या जीवनात समद्दीचा प्रकाश निर्माण करत सामाजिक न्यायासाठी आयुष्य खर्ची घालणारे, अस्पृश्यीता निवारण आणि उन्ही शिक्षणासाठी संघर्ष करणारे क्रांतीसुर्य महात्मा ज्योतीबा फुले आणि क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले यांना मरणोत्तर “भारतरत्न” या सर्वोच्च उपाधीने सन्मानीत करावे यासाठी राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे आग्रह धरावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनाला करीत आहे.”

डॉ. संजय कुटे, विसंग यांचे ठराव क्रमांक २१५ व २१६

(२१५) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(२१६) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. राणाजगजीतसिंह पाटील, विसंग यांचे ठराव क्रमांक २१७ व २१८

(२१७) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(२१८) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. मोहनराव हंबर्डे, वि.स.स. यांचा ठराव क्रमांक २२२

(२२२) “नांदेड दक्षिण विधानसभा मतदार संघातील विष्णुपूरी येथे डॉ. शंकरराव चव्हाण प्रकल्प (विष्णुपूरी प्रकल्प) असून येथे प्राचीनकालीन काळेश्वर देवस्थान आहे. सदर परिसरात निसर्गरम्य वातावरण व प्रकल्पांतील प्राण्यांमुळे विहंगम नयनरम्य दृश्य कायमच दिसत असल्यामुळे नांदेड परिसरातील तसेच राज्यातूनही पर्यटक मोठ्या प्रमाणात याठीकाणी येत असतात. त्यामुळे शासनाने सदर ठिकाणी पर्यटन विकास निधीमधून सुमारे १०० कोटी निधीची तरतूद करून विष्णुपूरी येथील काळेश्वर देवस्थान परिसराला जागतिक दर्जाचे पर्यटन स्थळ म्हणून दर्जा मिळण्यासाठी त्वरित कार्यवाही करण्यात यावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास आहे.”

श्री. मिहीर कोटेचा, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक २२४ व २२५

(२२४) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.

(२२५) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. रणधीर सावरकर, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक २२६ व २२७

(२२६) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(२२७) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढऱ्यांगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्रीमती विद्या ठाकूर, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक २२८ व २२९

(२२८) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढऱ्यांगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(२२९) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. अतुल सावे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक २३० व २३२

(२३०) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(२३२) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढऱ्यांगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. विजय रहांगडाले, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक २३४ व २३५

(२३४) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(२३५) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धिगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. बबनराव पाचपुते, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक २३६ व २३७

(२३६) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या सूती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(२३७) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धिगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. अमिन पटेल, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक २४३, २४४, २४५, २४६ व २४७

(२४३) “राज्यातील खेळाडूची राष्ट्रीय स्तरावर होत असलेली पीछेहाट लक्षात घेता क्रीडा क्षेत्राचा सर्वांगिण विकास होण्याकरीता व दर्जेदार खेळाडू तयार करण्यासाठी तालुका क्रीडा प्रशिक्षण केंद्र स्थापन करण्यात यावीत व त्यासाठी प्रशिक्षित मार्गदर्शक नेमण्यात यावेत व अशा केंद्राना आवश्यक ते साहित्य पुरविण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(२४४) “राज्यातील सुशिक्षित बेरोजगारांचे वाढते प्रमाण व रोजगाराअभावी त्यांच्यात निर्माण झालेले वैफल्य विचारात घेता बेरोजगारांच्या समस्या परिणामकारकपणे सोडविण्यासाठी एक सक्षम व स्वतंत्र यंत्रणा स्थापन करण्यात यावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(२४५) “राज्यातील नागरीकांच्या वयोमर्यादे संदर्भात केंद्र शासन व राज्य शासन यामध्ये तफावत असून राज्यशासनाच्या नियमानुसार ज्येष्ठ नागरिकांची

वयोमर्यादा ६५ असून केंद्रात ६० वर्षे वयोमर्यादा असलेल्या ज्येष्ठ नागरीकांना सोयीसुविधा देण्यात येतात. त्यामुळे राज्य शासनाच्या सोयी सुविधा ६० वर्षेवरील जेष्ठ नागरीकांना वंचित रहावे लागते, यासाठी केंद्र शासनाच्या धर्तीवर राज्यातही जेष्ठ नागरीकांची वयोमर्यादा ६० वर्षे करण्यात यावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(२४६) “राज्यातील विनाअनुदान तत्त्वावर मान्यता देऊन सुरु करण्यात आलेल्या माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थ्यांना अनुदानाअभावी प्रयोगशाळा, ग्रंथालये व इतर शैक्षणिक सोयी सुविधा उपलब्ध होऊ शकत नाहीत, त्यामुळे विद्यार्थ्यांच्या प्रगतीवर होणारा विपरीत परिणाम विचारात घेता विनाअनुदान तत्त्वावर मान्यता दिलेल्या राज्यातील सर्व माध्यमिक शाळांना चालू शैक्षणिक वर्षांपासून १०० टक्के अनुदान देण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(२४७) “राज्यातील विशेषतः मुंबई, ठाणे, नवी मुंबई व इतर शहरांचे झापाट्याने होत असलेले नागरीकरण यामुळे वाहनाच्या संख्येत दिवसेंदिवस होत असलेली प्रचंड वाढ, शहरात असलेले अरुंद रस्ते, त्यामुळे ठिकठिकाणी वाहतुकीची कोंडी होऊन नागरिकांना सोसावा लागणारा त्रास परिणामी वाहतुकीची समस्या दूर करण्याच्या दृष्टीने शासनाने ठोस उपायोजना करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. सुरेश वरपुडकर, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक २४८, २४९, २५० व २५१

(२४८) “राज्यात ज्येष्ठ नागरिकांच्या हितासाठी विविध निर्णय व धोरण ठरविले असताना ज्येष्ठ नागरिकांचे जगणे अत्यंत जिकरीचे होत असल्याचे निर्दर्शनास येणे, ज्येष्ठ नागरिकांच्या आरोग्याच्या समस्या, सुरक्षितता यासाठी ज्येष्ठ नागरिकांचे हितासाठी धोरण ठरवून जनजागृती व वद्धांसाठी हेल्पलाईन व वेबसाईट सुलभ करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

- (२४९) “शासनातर्फे राज्यातील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शाळा व महाविद्यालयामार्फत स्कॉलरशिप व शुल्क सवलत दिली जाते त्याच धर्तीवर राज्यातील अल्पभूधारक शेतकरी कुटूंबातील पाल्यांना शाळा व महाविद्यालयामार्फत स्कॉलरशिप व शुल्क सवलत देण्यात यावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (२५०) “राज्यातील विशेषत: मराठवाड्यातील सर्व गावे बारमाही वाहतुकीस योग्य व्हावीत, तेथे नद्या, नाले व मोऱ्या यांच्यावरील पुलांची बांधकामे दुरुस्ती करून ग्रामीण भागातील रस्ते वाहतुकीस योग्य करण्यासाठी धडक योजना शासनाने हाती घ्यावी आणि जिल्हा स्तरावर रस्त्याच्या अंतराच्या प्रमाणात ग्रामीण रस्त्याच्या दुरुस्ती व मजबुतीकरणासाठी निधी उपलब्ध करावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (२५१) “राज्यात वेगवेगळ्या प्रकल्पांमुळे विस्थापित झालेल्या प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनाचे काम अद्यापही पूर्ण झालेले नसल्याने विस्थापितांचे होत असलेले हाल, त्यामुळे शासनाच्या विचाराधीन प्रकल्पांसाठी जिमिनी देण्याच्या कामाला शेतकऱ्यांचा होत असलेला विरोध, त्याबाबत निर्माण केल्या जाणाऱ्या कायदेशीर अडचणी, इ.बाबी विचारात घेता प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनाचे रखडलेले काम तात्काळ पूर्ण करण्यासाठी कालबद्ध धडक कार्यक्रम राबविण्यात यावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्रीमती प्रतिभा धानोरकर, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक २५४, २५५, २५६ व २५७

- (२५४) “शासनातर्फे राज्यातील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शाळा व महाविद्यालयामार्फत स्कॉलरशिप व शुल्क सवलत दिली जाते त्याच धर्तीवर राज्यातील अल्पभूधारक शेतकरी कुटूंबातील पाल्यांना शाळा व महाविद्यालयामार्फत स्कॉलरशिप व शुल्क सवलत देण्यात यावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

- (२५५) “शेतकऱ्यांना शेती व्यवसायासाठी लागणारी रासायनिक खते, अवजारे, कीटकनाशके यांच्या किमतीमध्ये सतत होणारी वाढ तसेच शेतकऱ्यांना शेती मालाचे न परवडणारे भाव विचारात घेता, शेतकऱ्यांना उत्पादन खर्चावर आधारित असे शेती मालाचे भाव मिळण्याच्या दृष्टीने राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे आग्रही भूमिका घ्यावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (२५६) “राज्यातील सर्व शासकीय कार्यालये एकाच प्रशासकीय इमारतीत असावीत, जेणेकरून तालुक्याच्या ठिकाणी येणाऱ्या गावकऱ्यांना त्यांच्या कामासाठी वेगवेगळ्या कार्यालयात जाण्यासाठी पायपीट करावी लागणार नाही तसेच आर्थिक भूर्दङ्ही सोसावा लागणार नाही, यासाठी शासनाने योजनाबद्ध कार्यक्रम आखून त्याची त्वरित अंमलबजावणी करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (२५७) “राज्यातील सर्व शासकीय कार्यालये एकाच प्रशासकीय इमारतीत असावीत, जेणेकरून तालुक्याच्या ठिकाणी येणाऱ्या गावकऱ्यांना त्यांच्या कामासाठी वेगवेगळ्या कार्यालयात जाण्यासाठी पायपीट करावी लागणार नाही तसेच आर्थिक भूर्दङ्ही सोसावा लागणार नाही, यासाठी शासनाने योजनाबद्ध कार्यक्रम आखून त्याची त्वरित अंमलबजावणी करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्रीमती सुलभा खोडके, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक २६० व २६१

- (२६०) “राज्यातील अत्यल्प व अल्पभूधारक शेतकऱ्यांच्या शेतीतील विहिरी व विद्युत पंपाचा मोठ्या प्रमाणात राहिलेला अनुशेष, विद्युत कनेक्शन मिळण्याकरीता होणारा विलंब त्यामुळे विद्युत पंपावर घेतलेल्या कर्जाचा वाढत असलेला आर्थिक बोजा, शेतात राबविल्या जाण्याऱ्या फळबाग विकास योजनांचे पाण्या अभावी होणारे नुकसान टाळण्याच्या दृष्टीने व उक्त योजनेची अंमलबजावणी परिणामकारकरित्या करण्यासाठी शासनाने धोरणात्मक कार्यक्रम राबवावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(२६१) “ राज्यात उद्योग जगतात मोठ्या प्रमाणात स्थानिक भूमिपुत्रांना रोजगार उपलब्ध न होणे, उद्योगांमध्ये भूमीपुत्रांची संख्या नगण्य असल्याने राज्यात बेरोजगारांची संख्या प्रचंड प्रमाणात वाढणे, राज्यातील सेवायोजन कार्यालयामध्ये लाखो तरुणांनी नोकरीसाठी केलेली नोंद, उद्योगांमध्ये भूमीपुत्रांना नोकऱ्या देण्यास शासन अपयशी ठरल्याने राज्यातील सुशिक्षित तरुणांमध्ये पसरलेले नैराश्य, राज्यातील शासकीय, निमशासकीय तसेच खाजगी आस्थापनावरील कार्यालयामध्ये नोकरी देतांना स्थानिक भूमिपुत्रांना प्राध्यान्याने नोकरीत घेण्यासाठी शासनाने धोरणात्मक निर्णय घ्यावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. विकास ठाकरे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक २६३, २६५ व २६६

(२६३) “राज्यात अनेक ठिकाणी रस्ते अपघात होऊन दरवर्षी हजारो नागरिकांचे प्राण या अपघातात गमवावे लागणे, राज्याचे राष्ट्रीय महामार्ग व राज्य महामार्गावर मोठ्या प्रमाणामध्ये अशा प्रकारचे अपघात होत असणे, हे अपघात रोखण्यासाठी उपाययोजना करण्याची नितांत आवश्यकता, अपघातस्थळी अपघातग्रस्तांवर उपचार करण्यासाठी शासकीय रुग्णालयेही आसपास नसणे, या अपघातग्रस्तांना उपचार करण्यासाठी राष्ट्रीय महामार्ग येथे आरोग्य विभागाच्या माध्यमातून लहान उपचार केंद्र सुरू करण्याची आवश्यकता, तसेच या उपचार केंद्रांमध्ये वैद्यकीय अधिकारी, स्टाफ, नर्सेस व इतर कर्मचाऱ्यांची नेमणूक देखील करण्याची आवश्यकता, राज्य महामार्ग व राष्ट्रीय महामार्गावर पत्रास किलोमीटर अंतरावर प्रत्येक ठिकाणी एक-एक उपचार केंद्र ट्रामा सेंटर (Trama Center) उघडल्यास अपघातग्रस्तांचे प्राण वाचवणे सोपे होऊन जाईल व यामधून दरवर्षी वाढत आलेली अपघातातील मृतांची संख्या आटोक्यात आणण्यात निश्चितच उपयोगी ठरेल, तरी शासनाने राष्ट्रीय महामार्ग व राज्य महामार्गावरील अपघातग्रस्तांच्या बचावासाठी ट्रामा सेंटर (Trama Center) उभारण्याबाबत तातडीने उपाययोजना करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

- (२६५) “राज्यात अनाथ, निराधार, परितक्त्या, घटस्फोटित, विधवा व अनैतिकतेतून मातृत्व लाभलेल्या अपादग्रस्त व शिक्षणाचा अभाव असणाऱ्या महिलांचा यात होणारा शारीरिक, मानसिक व सामाजिक छळ थांबवून त्यांची शैक्षणिक, आर्थिक व सामाजिक उन्नती होण्याच्या दृष्टीने महिलांना आत्मनिर्भर करण्यासाठी शासनाने कालबद्ध कार्यक्रम आखून त्याची त्वरित अंमलबजावणी करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (२६६) “शासनातर्फे राज्यातील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शाळा व महाविद्यालयामार्फत स्कॉलरशिप व शुल्क सवलत दिली जाते त्याच धर्तीवर राज्यातील अल्पभूधारक शेतकरी कुटुंबातील पाल्यांना शाळा व महाविद्यालयामार्फत स्कॉलरशिप व शुल्क सवलत देण्यात यावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. हिरामण खोसकर, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक २७१ व २७२

- (२७१) “दारिद्र रेषेखालील कुंबाची यादी तयार करताना राज्यात अनेक कुटुंबाचे सर्वेक्षण न होणे, त्यामुळे खरोखरच दारिद्र्यरेषेखाली असणाऱ्या कुटुंबांना पिवळ्या रंगाच्या शिधापत्रिकांपासून वंचित राहावे लागणे, शासनाच्या वतीने रुपये १५,००० उत्पन्न मर्यादा ठरविणे, मात्र वाढती महागाई आणि रुपयाचे झालेले अवमूल्यन यामुळे ५०,००० वार्षिक उत्पन्न मर्यादा पात्र धरण्याची गरज निर्माण होणे, यामुळे राज्यातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल जनतेला दारिद्र्य रेषेखालील योजनांचा लाभ मिळवून देण्यासाठी राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे इष्टांक वाढवून घेण्याची मागणी करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (२७२) “राज्यातीलल नाशिक, पुणे, कोल्हापूर, औरंगाबाद, अमरावती आणि तत्सम इतर महानगरपालिकामधील लोकसंघ्येत झालेली भरमसाठ वाढ, नव्याने निर्माण झालेल्या मोठ्या वसाहती, त्यामुळे निर्माण होणाऱ्या कचन्याची योग्य विल्हेवाट लावण्याची निर्माण झालेली गंभीर समस्या, लगतच्या ग्रामीण परिसरात महानगरांधील कचरा टाकताना या कचन्यावर

योग्य प्रक्रिया न झाल्यामुळे कचरा डेपोच्या परिसरातील नागरिकांच्या आरोग्यास सन्मान होत असलेला धोका, होणारे प्रदूषण, त्यामुळे ग्रामीण भागात कचरा टाकण्यास संगमस्थांचा होणारा तीव्र विरोध, परिणामी नगरवासीय आणि ग्रामवासीय यांच्यात संघर्ष होण्याची निर्माण झालेली शक्यता इ. बाबींना आढा घालण्यासाठी राज्य पातळीवर स्वतंत्र कचरा प्रक्रिया आणि कचरा व्यवस्थापन महामंडळ स्थापन करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. संग्राम थोपटे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक २७३, २७४, २७५, २७६ व २७७

- (२७३) “राज्यात उद्योग जगतात मोठ्या प्रमाणावर स्थानिक भूमिपुत्रांना रोजगार उपलब्ध न होणे, उद्योगांमध्ये भूमिपुत्राची संख्या नगण्य असल्याने राज्यात बेरोजगाराची संख्या प्रचंड प्रमाणात वाढणे, राज्यातील सेवायोजन कार्यालयामध्ये लाखो तरुणांनी नोकरीसाठी केलेली नोंद, उद्योगांमध्ये भूमिपुत्रांना नोकऱ्या देण्यास शासन अपयशी ठरल्याने राज्यातील सुशिक्षित तरुणांमध्ये पसरलेले नैराश्य, राज्यातील बेरोजगार भूमिपुत्रांच्या हक्कांचे रक्षण करण्यासाठी यापुढे राज्यातील शासकीय, निमशासकीय तसेच खाजगी आस्थापनांवरील कार्यालयांमध्ये नोकरी देताना भूमिपुत्रांना प्राधान्याने नोकरीत घेण्यासाठी शासनाने धोरणात्मक निर्णय घ्यावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (२७४) “राज्यात देशी खेळांऐवजी इतर खेळांमध्ये लक्षणीय वाढ होऊन खेळांडूचे देशी खेळांकडे झालेले दुर्लक्ष, त्यामुळे राज्यात देशी खेळ टिकून राहण्यासाठी विशेषत: ग्रामीण भागातील होतकरु व तरुण खेळाडू, देशी खेळांमध्ये मोठ्या प्रमाणात आकर्षित होऊन त्यांच्यामध्ये असलेल्या क्रिडा नैपुण्याला वाव मिळण्यासाठी विशिष्ट प्रोत्साहनपर योजना राबविण्याकरीता शासनाच्या क्रिडा धोरणामध्ये आवश्यक ते बदल करण्यासाठी धोरणात्मक निर्णय घेण्यात यावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

- (२७५) “राज्यात किल्ल्यांचे ऐतिहासिक महत्व लक्षात घेता किल्ल्यांचे परिसर पर्यटन केंद्र म्हणून विकसित करण्यात यावी तसेच त्या ठिकाणी मार्गदर्शक नेमण्याबाबत व पर्यटकांसाठी अन्य आवश्यक त्या सोयी-सुविधा उपलब्ध करून देऊन या सर्व पुरातन किल्ल्यांचे ऐतिहासिक महत्व कायम राखण्याच्या दृष्टीने राज्य शासनाने उपाययोजना करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (२७६) “पुणे, सातारा, सांगली, कोल्हापूर व सोलापूर या पाच जिल्ह्यातील जनतेच्या सोयीसाठी मुंबई उच्च न्यायालयाचे एक खंडपीठ पुणे येथे स्थापन करावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (२७७) “पुणे महापालिका क्षेत्रातील जुन्या व मोडकळीस आलेल्या वाड्यांच्या पुनर्बाधणीसंदर्भात शासनाचे असलेले उदासीन धोरण तसेच प्रशासनाच्या अकार्यक्षमतेमुळे जुन्या व मोडकळीस आलेल्या वाड्यांची दुरुस्ती होत नसल्याने ऐन पावसाळयात वाढे कोसळून जिवीत व वित्त हानी होण्याचे वाढत असलेले प्रमाण, जुन्या व मोडकळीस आलेल्या वाड्यांची योग्यरित्या पाहणी न करणे, तसेच वाड्यांच्या पुनर्रचनेची खोळंबलेली अनेक कामे, त्यामुळे पुणे महापालिका क्षेत्राकरीता मुंबईच्या धर्तीवर दुरुस्ती मंडळाची स्थापना करण्याची येथील नागरिकांची असलेली मागणी, या संदर्भात साकळ्याने विचार करून त्यावर परिणामकारक उपाययोजना करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. सुभाष धोटे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक २७८, २८४, २८५, २८६ व २८७

- (२७८) “राज्यातील सर्व शासकीय कार्यालये एकाच प्रशासकीय इमारतीत असावीत, जेणेकरून तालुक्याच्या ठिकाणी येणाऱ्या गावकऱ्यांना त्यांच्या कामासाठी वेगवेगळ्या कार्यालयात जाण्यासाठी पायपीट करावी लागणार नाही तसेच अर्थिक भूदृढही सोसावा लागणार नाही, यासाठी शासनाने योजनाबद्ध कार्यक्रम आखून त्याची त्वरित अंमलबजावणी करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

- (२८४) “राज्यात वेगवेगळ्या प्रकल्पांमुळे विस्थापित झालेल्या प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनाचे काम अद्यापही पूर्ण झालेले नसल्याने विस्थापितांचे होत असलेले हाल, त्यामुळे शासनाच्या विचाराधीन प्रकल्पांसाठी जमिनी देण्याच्या कामाला शेतकऱ्यांचा होत असलेला विरोध, त्याबाबत निर्माण केल्या जाणाऱ्या कायदेशीर अडचणी इत्यादी बाबी विचारात घेता प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनाचे रखडलेले काम तात्काळ पूर्ण करण्यासाठी कालवद्ध धडक कार्यक्रम राबविण्यात यावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (२८५) “राज्यातील अत्यल्प व अल्पभूधारक शेतकऱ्यांच्या शेतीतील विहिरी व विद्युत पंपांचा मोठ्या प्रमाणात राहिलेला अनुशेष, विद्युत कनेक्शन मिळण्याकरिता होणारा विलंब त्यामुळे विद्युत पंपावर घेतलेल्या कर्जाचा वाढत असलेला आर्थिक बोजा, शेतात राबविल्या जाणाऱ्या फळबाग विकास योजनांचे पाण्याअभावी होणारे नुकसान टाळण्याच्या दृष्टीने व उक्त योजनेची अंमलबजावणी परिणामकारकरित्या करण्यासाठी शासनाने धोरणात्मक कार्यक्रम राबवावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (२८६) “शेतीची नापिकी, अतिवृष्टी, जलप्रकोप, दुबार पेरणी, तिवार पेरणी, ओला व कोरडा दुष्काळ असे असूनही पिक विमा नुकसान भरपाई पासून उंबरठा उत्पन्नाच्या जाचक निकषामुळे शेतकरी वंचित राहत असणे, याला शंभर वर्ष जुनी ब्रिटीशकालीन आणेवारी व उंबरठा काढण्याचे निकष कारणीभूत असल्याने त्यात बदल करून सुधारित आणेवारी व उंबरठा काढण्याचे निकष तयार करण्यासाठी राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे आग्रही भूमिका घ्यावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (२८७) “राज्यातील दारिद्र्य रेषेखालील व वयाची ६० वर्षे पूर्ण करणाऱ्या वयोवद्ध शेतकऱ्यांना तसेच रोजगार हमी योजनेतर्गत काम करणाऱ्या कष्टकरी मजुरांना दरमहा ५०० ते १५०० रुपये निवृत्तीवेतन शासनाकडून देण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. संजय जगताप वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक २८०, २८१, २८२ व २८३

- (२८०) “शेतकऱ्यांना शेती व्यवसायासाठी लागणारी रासायनिक खते, अवजारे, कीटकनाशके यांच्या किमतीमध्ये सतत होणारी वाढ तसेच शेतकऱ्यांना शेती मालाचे न परवडणारे भाव विचारात घेता, शेतकऱ्यांना उत्पादन खर्चावर आधारित असे शेती मालाचे भाव मिळण्याच्या दृष्टीने राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे आग्रही भूमिका घ्यावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (२८१) “राज्यातील नगरपालिका व महानगरपालिकांना शासनाकडून अनुदान मिळत असल्यामुळे त्यांच्या आर्थिक कारभारावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी पंचायत राज समितीच्या धर्तीवर विधिमंडळाच्या दोन्ही सभागृहातील सदस्यांची एक संयुक्त समिती स्थापन करण्यात यावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (२८२) “राज्यात पिण्याच्या पाण्याची निर्माण झालेली व बिकट होत असलेली समस्या लक्षात घेता पिण्याच्या पाण्याचा प्रश्न प्रभावीरित्या सोडविण्यासाठी धरण, तलाव व भूगर्भातील जलसाठ्यांचा नियोजनपूर्वक वापर करण्याच्या दृष्टीने शासनाने एक खास कार्यक्रम आखावा व त्याची काटेकोरपणे अंमलबजावणी करावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (२८३) “राज्यातील पुणे, नाशिक, कोल्हापूर, औरंगाबाद, अमरावती आणि तत्सम इतर महानगरपालिकामधील लोकसंख्येत झालेली भरमसाठ वाढ, नव्याने निर्माण झालेल्या मोठ्या वसाहती, त्यामुळे निर्माण होणाऱ्या कचन्याची योग्य विल्हेवाट लावण्याची निर्माण झालेली गंभीर समस्या, लगतच्या ग्रामीण परिसरात महानगरांमधील कचरा टाकताना या कचन्यावर योग्य प्रक्रिया न झाल्यामुळे कचरा डेपोच्या परिसरातील नागरीकांच्या आरोग्यास निर्माण होत असलेला धोका, होणारे प्रदूषण, त्यामुळे ग्रामीण भागात कचरा टाकण्यास ग्रामस्थांचा होणारा तीव्र विरोध, परिणामी नगरवासिय यांच्यात संघर्ष होण्याची निर्माण झालेली

शक्यता इ. बार्बोना आळा घालण्यासाठी राज्य पातळीवर स्वतंत्र कचरा प्रक्रिया आणि कचरा व्यवस्थापन महामंडळ स्थापन करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. जयकुमार रावल, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक १६७, १६८ व २८८

(१६७) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धिंगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(१६८) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(२८८) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

डॉ. पंकज भोयर, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक २८९ व २९०

(२८९) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(२९०) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धिंगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.

श्री. हरिष पिंपळे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक २९१, व २९२

- (२९१) “परकीय मुंबल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (२९२) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढींगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.

श्री. मंगेश चव्हाण, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक २९३, २९४, व २९५, २९८ व २९९

- (२९३) “परकीय मुंबल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (२९४) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढींगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (२९५) “खानदेशात सिंचनाच्या अपूर्ण सोयी सुविधा असल्यामुळे या भागातील शेतकरी वर्षानुवर्षे नुकसान सहन करीत असून अनेक सिंचनविषयक योजना, मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प अपूर्णवर्थेत असल्यामुळे शेतकऱ्यांची होणारी गैरसोय लक्षात घेऊन खानदेशातील सिंचनविषयक प्रगती होण्याच्या दृष्टीने मोठ्या प्रमाणावर सिंचनाच्या सोयी सुविधा उपलब्ध करण्यात याव्यात, तसेच शेतकऱ्यांना सिंचनविषयक साहित्य व उपकरणे शासनामार्फत उपलब्ध करून देण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (२९८) “राज्यात उद्योग जगतात मोठ्या प्रमाणात स्थानिक भूमिपुत्रांना रोजगार उपलब्ध न होणे, उद्योगांमध्ये भूमीपुत्रांची संख्या नगण्य असल्याने

राज्यात बेरोजगारांची संख्या प्रचंड प्रमाणात वाढणे, राज्यातील सेवायोजन कार्यालयामध्ये लाखो तरुणांनी नोकरीसाठी केलेली नोंद, उद्योगांमध्ये भूमिपुत्रांना नोकर्या देण्यास शासन अपयशी ठरल्याने राज्यातील सुशिक्षित तरुणांमध्ये पसरलेले नैराश्य, राज्यातील शासकीय, निमशासकीय तसेच खाजगी आस्थापनावरील कार्यालयामध्ये नोकरी देतांना स्थानिक भूमिपुत्रांना प्राध्यान्याने नोकरीत घेण्यासाठी शासनाने धोरणात्मक निर्णय घ्यावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

- (२९९) “शेतकऱ्यांना शेती व्यवसायासाठी लागणारी रासायनिक खते, अवजारे, कीटकनाशके यांच्या किंमतीमध्ये सतत होणारी वाढ, तसेच शेतकऱ्यांना शेती मालाचे न परवडणारे भाव विचारात घेता शेतकऱ्यांना रासायनिक खते, अवजारे, कीटकनाशके वाजवी दरात मिळण्यासाठी कराची रक्कम (वस्तू व सेवा कर) कमी करण्याच्या दृष्टीने राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे आग्रही भूमिका घ्यावी, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. विकास कुंभारे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक २९६ व २९७

- (२९६) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (२९७) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

कॅप्टन आर. सेल्वन वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ३०० व ३०१

- (३००) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे,

अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

- (३०१) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या समृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. प्रकाश भारसाकळे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ३०२ व ३०३

- (३०२) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढींगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (३०३) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या समृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. राधाकृष्ण विखे-पाटील, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ३०४ व ३०५

- (३०४) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढींगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (३०५) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या समृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. राजेश पाडवी, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ३०६ व ३०७

- (३०६) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढींगत करण्याच्या दृष्टीने

“उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

- (३०७) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. राम सातपुते, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ३०८ व ३०९

- (३०८) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

- (३०९) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. भिमराव केराम, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ३१० व ३११

- (३१०) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

- (३११) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

डॉ. सुरेश (भाऊ) खाडे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ३१२ व ३१३

- (३१२) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढऱ्यांगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (३१३) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. नितेश राणे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ३१४ व ३१५

- (३१४) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढऱ्यांगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (३१५) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. संजय केळकर, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ३१६ व ३१७

- (३१६) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढऱ्यांगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (३१७) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

ॲड. राहुल ढिकले, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ३१८ व ३१९

- (३१८) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (३१९) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. सुनिल कांबळे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ३२० व ३२१

- (३२०) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (३२१) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. हरिभाऊ बागडे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ३२२ व ३२३

- (३२२) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (३२३) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्रीमती नमिता मुंडा, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ३२४ व ३२५

- (३२४) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धागत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (३२५) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- श्री. अमित झनक, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ३२६, ३२७ व ३२९**
- (३२६) “राज्यातील सर्व महामार्गावर रहदारी ही मोठ्या प्रमाणावर वाढली असून त्याचे योग्य नियोजन न होणे, अरुंद रस्ते, वळणे यामुळे अपघातांचे वाढते प्रमाण, त्यात होत आलेली मनुष्यहानी व वित्तहानी बघता यावर उपाय म्हणून सर्व राज्य महामार्ग व त्यांना जोडणारे रस्ते हे चौपदरीकरण करावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (३२७) “राज्यातील विशेषत: मराठवाड्यातील सर्व गावे बारमाही वाहतुकीस योग्य व्हावीत, तेथे नद्या, नाले व मोऱ्या यांच्यावरील पुलांची बांधकामे दुरुस्ती करून ग्रामीण भागातील रस्ते वाहतुकीस योग्य करण्यासाठी धडक योजना शासनाने हाती घ्यावी आणि जिल्हा स्तरावर रस्त्याच्या अंतराच्या प्रमाणात ग्रामीण रस्त्याच्या दुरुस्ती व मजबुतीकरणासाठी निधी उपलब्ध करावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (३२९) “केंद्र शासनाने राज्यात मुख्य रस्त्यापासून खेडे गावांना जोडण्याकरिता पंतप्रधान ग्रामसङ्क योजना अंमलात आणलेली असणे, त्याच धर्तीवर राज्यात पांदण रस्ता दुरुस्ती व मुख्यमंत्री सङ्क योजना राज्य शासनाने सुरु कराव्यात, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. गोवर्धन शर्मा, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ३३१ व ३३२

- (३३१) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (३३२) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. रविंद्र चव्हाण, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ३३३ व ३३४

- (३३३) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (३३४) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्रीमती श्वेता महाले, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ३३५ व ३३६

- (३३५) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (३३६) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. जयकुमार गोरे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ३४० व ३४१

- (३४०) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढऱ्यांगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (३४१) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. किसन कथोरे, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ३४२, ३४३ व ३४५

- (३४२) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वढऱ्यांगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (३४३) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”
- (३४५) “राज्यात वेगवेगळ्या प्रकल्पांमुळे विस्थापित झालेल्या प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनाचे काम अद्यापही पूर्ण झालेले नसल्याने विस्थापितांचे होत असलेले हाल, त्यामुळे शासनाच्या विचाराधीन प्रकल्पांसाठी जमिनी देण्याच्या कामाला शेतकऱ्यांचा होत असलेला विरोध, त्याबाबत निर्माण केल्या जाणाऱ्या कायदेशीर अडचणी इत्यादी बाबी विचारात घेता प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनाचे रखडलेले काम तात्काळ पूर्ण करण्यासाठी कालबद्ध धडक कार्यक्रम राबविण्यात यावा, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. रविशेठ पाटील, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ३४७ व ३४८

(३४७) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(३४८) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठी व राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

श्री. शिवेंद्रसिंहराजे भोसले, वि.स.स. यांचे ठराव क्रमांक ३४९ व ३५०

(३४९) “निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदूर वर्द्धीगत करण्याच्या दृष्टीने “उस्मानाबाद” या शहराचे “धाराशीव” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

(३५०) “परकीय मुघल राजवटीच्या खाणाखुणा पुसून महाराष्ट्राच्या जाज्वल्य इतिहासाच्या स्मृती जागृत ठेवण्यासाठीव राज्याची अस्मिता जपण्यासाठी “औरंगाबाद” या शहराचे “संभाजीनगर” असे नामांतर करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानसभा शासनास करीत आहे.”

बाबीस : सभागृहासमोर ठेवण्यात आलेली कागदपत्रे (यादी स्वतंत्ररित्या वितरित करण्यात येईल).

विधान भवन :

मुंबई,

दिनांक : २४ फेब्रुवारी, २०२२

राजेन्द्र भागवत,

प्रधान सचिव,

महाराष्ट्र विधानसभा.

शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई
